

Umeå universitets policy för e-lärande

Fastställd av rektor 2016-04-05
Dnr: FS 377-14

Typ av dokument:	Policy
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2019-12-31
Område:	Utbildning och forskning
Ansvarig enhet:	Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL)

Policy för e-lärande vid Umeå universitet 2015-2020

Rektor beslöt den 4 mars 2014 att ge uppdrag att ta fram en strategi för e-lärande, rektorsbeslut 2014-03-04 dnr FS-377-14.

Syftet med strategin är att Umeå universitet ska uppfylla ambitionerna i Vision 2020 rörande utbildningarnas kvalitet, lärares pedagogiska kompetens och tillgången till flexibla lärandemiljöer. Den berör alla anställda med koppling till undervisningsverksamhet, samt studenter.

Enligt Regler för universitetsgemensamma styrdokument, dnr 100-2854-08, ska ett dokument av detta innehåll benämnas policy. E-lärandestrategin kommer därför att benämnas policy för e-lärande.

Policyn för e-lärande vid Umeå universitet kan sammanfattas i tre punkter. År 2020:

- sker e-lärande rättssäkert, med tydlighet avseende organisatorisk ansvarsfördelning och med rättvisa ekonomiska villkor
- kännetecknas våra lärandemiljöer av öppenhet och tillgänglighet
- har våra lärare pedagogisk digital kompetens

Härigenom kommer glappet mellan så kallad traditionell undervisning och undervisning med stöd av digitala resurser att överbryggas och e-lärande blir en integrerad del i all utbildningsverksamhet. En särskild policy för e-lärande behövs därför inte efter 2020.

Inledning

I Vision 2020 identifieras en hög ambitionsnivå gällande undervisning i digitala fysiska och virtuella lärandemiljöer vid Umeå universitet:

”Vi är ett av Europas ledande universitet när det gäller nyskapande fysiska och virtuella miljöer. En större del av våra utbildningar integrerar campus- och nätundervisning och kan genom flexibla undervisningsformer genomföras oberoende av tid och rum. Detta ger goda möjligheter för alla att studera och sätter det livslånga lärandet i fokus.”

Idag finns en etablerad stödorganisation och ansvarsfördelning för den traditionella campusbaserade undervisningen och lärarnas pedagogiska kompetens utvecklas kontinuerligt. För att möta de behov av pedagogisk utveckling och stöd som finns för undervisning i digitala lärandemiljöer behöver den befintliga stödverksamheten utvidgas och lärarkårens pedagogiska digitala kompetens höjas.

Det finns verksamheter vid Umeå universitet som redan har god erfarenhet, stort intresse och stark beredskap för att utveckla e-lärande av hög kvalitet, men det saknas universitetsgemensamma mål och strategier för att lärosätet som helhet ska uppnå en hög nivå. För att möta dessa utmaningar är det viktigt att det finns en tydlig organisation för e-lärande, oavsett om det gäller kompetensutveckling, utbildningsadministration eller stöd och support. Det är också viktigt att resurser och stödfunktioner finns på flera nivåer, samt att de samordnas. Vid upphandling och utveckling av nya system och tekniska lösningar krävs tydliga strategier samt resurser för implementering av dessa. Slutligen är det viktigt att lärare, administratörer och studenter får möjlighet att göra sina röster hörda, för att säkerställa att behovet hos användarna styr valen av teknik och system. Vägledande principer för alla beslut avseende e-lärande ska vara enkelhet, flexibilitet, tillgänglighet och kostnadseffektivitet. Med enkelhet avses användarvänlighet ur lärarnas, administratörernas och studenternas perspektiv. Med flexibilitet avses möjligheten att använda system och lärandemiljöer för olika och varierande ändamål. Med tillgänglighet menas möjligheten att anpassa system, lärandemiljöer och stöd efter användarnas olika

behov. Kostnadseffektivitet är delvis ett resultat av de övriga principerna. Om system, lärandemiljöer och digitala resurser är enkla, flexibla och tillgängliga kommer fler att använda dem. En ytterligare aspekt är att enkla och tillgängliga miljöer och resurser minskar behovet av underhåll och support.

E-lärande

Det finns flera olika definitioner av begreppet e-lärande. Ibland används e-lärande för att beskriva ren distansutbildning, ibland används begreppet för att karaktärisera utbildning där digitala resurser används i helt eller delvis campusförlagd undervisning. E-lärande kan också fokusera på olika aspekter av undervisningen, som till exempel flexibilitet i tid och rum, former för kommunikation och interaktion eller på nya pedagogiska möjligheter. I detta dokument används e-lärande på följande sätt.

E-lärande är ett förhållningssätt till undervisning och lärande som innebär att digital teknik används som verktyg för att förbättra tillgänglighet till utbildning, kommunikation och interaktion och som uppmuntrar nya sätt att förstå och utveckla lärande.

Denna definition förutsätter att lärare gör pedagogiska val gällande undervisningsformer, distributionsformer och kommunikationsformer. En av de stora utmaningarna inom högre utbildning är variationen i pedagogisk digital kompetens hos lärarna. Det handlar dels om begränsningar i tekniska färdigheter och nyttjande av digitala resurser och dels om förhållningssätt gentemot ny teknik för undervisning och lärande. Bilden känns igen från vårt lärosäte, ny teknik kan utgöra en hög tröskel för lärare och studenter som är oerfarna när det gäller e-lärande. Även om det finns tillgång till digitala/tekniska resurser är det inte alltid klart hur dessa ska eller bör användas.

Att skapa goda förutsättningar för e-lärande för ett helt lärosäte kräver en genomtänkt policy. Viktiga komponenter är bland annat uttalade mål kring ledning och ansvarsfördelning, infrastruktur, kvalitetssäkring, lärarnas pedagogiska digitala kompetens, samordning av resurser och stödfunktioner samt upphandling och utveckling av nya system och tjänster. Utvecklingen av e-lärande vid Umeå universitet ska utgå från utbildningarnas behov och bygga på den forskning och beprövade erfarenhet som finns inom området, så att såväl dagens som morgondagens studenter erhåller en utbildning av högsta kvalitet.

Mål och strategier för e-lärande vid Umeå universitet 2015-2020

Nedan följer tre mål och elva strategier som utgår från bakgrundsbeskrivningen ovan. För enkelhetens skull används begreppet lärare för all undervisande personal. Med administratör avses administrativ personal med arbetsuppgifter kopplade till utbildning. Allt strategiskt utvecklingsarbete förutsätter representation från lärare, studenter och berörd stödverksamhet.

Mål 1. Vid Umeå universitet bedrivs e-lärande rättssäkert, med tydlig organisation och rättvisa ekonomiska villkor

Strategier:

1. Tydliggöra organisation och ansvar rörande beslut, utveckling, förvaltning och stöd för e-lärande.
2. Säkerställa att ekonomiska förutsättningar för e-lärande är likvärdiga utifrån förutsättningen att ekonomisk ersättning varierar inom olika utbildningsområden.
3. Fastställa styrdokument rörande rättssäkerhet, upphovsrättsliga frågor och IT-säkerhet i relation till e-lärande.

Mål 2. Vid Umeå universitet finns tillgängliga och öppna lärandemiljöer

Strategier:

1. Inventera utbildningsverksamhetens behov av pedagogiskt, tekniskt, och administrativt stöd inom e-lärande, även med beaktande av de behov som funktionsnedsättningar medför
2. Utveckla det centrala och lokala stödet inom e-lärande utifrån utbildningsverksamhetens behov.
3. Utveckla system och miljöer för e-lärande kontinuerligt med utgångspunkt i utbildningsverksamhetens behov.
4. Anpassa system och miljöer för e-lärande till studenters och lärares pedagogiska behov.

Mål 3. Vid Umeå universitet har alla lärare pedagogisk digital kompetens

Strategier:

1. Inventera utvecklingsbehovet avseende pedagogisk digital kompetens.
2. Erbjud kompetensutveckling inom e-lärande utifrån utvecklingsbehovet. Denna ska vara grundad i teori, aktuell forskning och beprövad erfarenhet.
3. Säkerställa att pedagogisk digital kompetens är meriterande.
4. Sprida, tillgängliggöra och integrera kompetens och erfarenheter från projekt, utvecklingsarbeten och satsningar inom e-lärande